

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2026-07-31
Besvaras senast
2026-08-14

Till migrationsminister Johan Forssell (M)

2025/26:976 Tusentals migranter till Spanien

Tusentals migranter har under de senaste dagarna trängt in i den spanska enklaven Ceuta från Marocko. Mottagningskapaciteten i den lilla staden med omkring 80 000 invånare är kraftigt överbelastad. Lokala myndigheter talar om en humanitär och social nödsituation och har begärt nationellt nödläge samt militärt stöd. Den spanska centralregeringen har avvisat detta och hänvisar i stället till samarbete med Marocko.

Händelsen är inte isolerad. Ceuta och Melilla utgör EU:s enda landgränser mot Afrika och har länge varit tryckpunkter för irreguljär migration. Under 2026 har ankomsterna till Ceuta ökat markant, samtidigt som flödena till Kanarieöarna minskat. Många av dem som kommer är marockanska medborgare, men personer från övriga Maghreb och Västafrika ingår också. Bakom ligger både push-faktorer i ursprungsländerna, såsom ekonomisk stagnation, ungdomsarbetslöshet och brist på framtidsutsikter, och tydliga pull-faktorer i Europa.

Den spanska socialistledda regeringen under Pedro Sánchez har under 2026 genomfört en omfattande regularisering av papperslösa. Genom ett kungligt dekret erbjöds uppehålls- och arbetstillstånd till personer som vistats i Spanien före den 1 januari 2026. Antalet ansökningar nådde nästan 1,2 miljoner, långt över regeringens prognoser. Åtgärden motiverades med arbetskraftsbehov, demografi och humanitära skäl. Samtidigt sände den en tydlig signal: den som tar sig in irreguljärt kan räkna med att en legal status senare blir möjlig. Sådana amnestier har historiskt fungerat som en magnet. När legaliseringar genomförs ökar ofta försöken att nå territoriet, eftersom risken att bli permanent utestängd upplevs som lägre.

Detta skapar flera problem. Massankomster belastar det lokala mottagningssystemet och skapar friktion mot den fasta befolkningen. De försvagar också gränskontrollen och riskerar att underminera EU:s yttre gränser. När en medlemsstat signalerar generositet genom omfattande regulariseringar ökar trycket mot hela unionen. Potentiella asylsökande och ekonomiska migranter väger in både möjligheten att komma in och chansen att senare bli legaliserade. Resultatet blir ytterligare belastning på asylsystem, socialtjänst och bostadsmarknader i flera europeiska länder.

Spanien har under senare år tagit emot stora volymer irreguljära ankomster.

Regeringen betonar samtidigt samarbete med Marocko och andra transitländer. Erfarenheten från 2021, då över 8 000 personer strömmade in i Ceuta under några dygn efter att marockanska gränskontroller tillfälligt lättades, visar att migrationsflöden kan användas som diplomatiskt påtryckningsmedel. När mottagarlandet parallellt bedriver en politik som underlättar legalisering blir signalerna motstridiga: kontroll vid gränsen kombineras med generösa regulariseringar innanför den.

Det är därför centralt att motverka ytterligare tryck av potentiella asylsökande och ekonomiska migranter mot Europa. Det kräver tydliga och konsekventa signaler: snabbt återvändande av personer utan skyddsgrund och robusta avtal med ursprungs- och transitländer samt att regulariseringar inte blir återkommande lösningar på irreguljära flöden. Utan sådan konsekvens riskerar de yttre gränserna att fortsätta fungera som en porös filterzon, där volymerna styrs mer av smugglarnas kapacitet och migranternas förväntningar än av politiska beslut. En hållbar migrationspolitik måste utgå från att gränserna kan upprätthållas. Annars förskjuts bördan till de kommuner och medlemsstater som redan bär den största delen av kostnaderna.

Mot bakgrund av ovanstående önskas att migrationsminister Johan Forssell svarar på följande fråga:

Vad avser ministern och regeringen att göra för att förhindra ytterligare asyltryck mot Europa, och hur avser han att lyfta fram detta gentemot den spanska regeringen?

.....

Markus Wiechel (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Ann Larsson